

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ СХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

ВИТЯГ З РІШЕННЯ

АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ СХІДНОГО МІЖОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

25.03.2025 № 70/45-р/к

Справа № 5/03-5-25

м. Харків

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

КИРИКІВСЬКОЮ СЕЛИЩНОЮ РАДОЮ (далі – КИРИКІВСЬКА С/РАДА, Відповідач) не проведено конкурс на право отримання в оренду цілісного майнового комплексу з водопостачання та водовідведення, який знаходиться у комунальній власності Кириківської селищної об'єднаної територіальної громади, та забезпечує надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в селі Іванівка та з централізованого водопостачання в селах Яблучне, Вищевеселе, Василівка, Мирне, селищі Кириківка Кириківської селищної об'єднаної територіальної громади.

За результатами розгляду адміністративною колегією Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі - Відділення) справи № 5/03-5-25 таку бездіяльність КИРИКІВСЬКОЇ С/РАДИ визнано порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 3 статті 50, частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, які можуть призвести до недопущення конкуренції на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

Відповідача зобов'язано у тримісячний термін з дня отримання рішення припинити порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

Адміністративна колегія Відділення, розглянувши матеріали справи № 5/03-5-25 про порушення КИРИКІВСЬКОЮ С/РАДОЮ законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 3 статті 50, частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», та подання відділу досліджень і розслідувань в Сумській області від 10.03.2025 № 70-03/186-П,

ВСТАНОВИЛА:

1. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (1) Розпорядженням адміністративної колегії Відділення від 08.01.2025 № 70/5-рп/к розпочато розгляд справи № 5/03-5-25 (далі - Справа) у зв'язку з наявністю в бездіяльності КИРИКІВСЬКОЇ С/РАДИ, яка полягає у непроведенні конкурсу на право отримання в оренду цілісного майнового комплексу з водопостачання та водовідведення, який знаходиться у комунальній власності Кириківської селищної об'єднаної територіальної громади, ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 3 статті 50, частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, які можуть призвести до недопущення конкуренції на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

- (2) Листом від 08.01.2025 № 70-02/110є Відділенням було надіслано за місцезнаходженням КИРИКІВСЬКОЇ С/РАДИ копію розпорядження адміністративної колегії Відділення від 08.01.2025 № 70/5-рп/к про початок розгляду справи.
- (3) Згідно з рекомендованим повідомленням про вручення поштового відправлення № 0601100121747 копію розпорядження адміністративної колегії Відділення від 08.01.2025 № 70/5-рп/к разом з супровідним листом від 08.01.2025 № 70-02/110є КИРИКІВСЬКІЙ С/РАДІ вручено 11.01.2025.
- (4) Листом від 11.03.2025 № 70-02/1519є Відділенням було направлено за місцезнаходженням КИРИКІВСЬКОЇ С/РАДИ копію подання від 10.03.2025 № 70-03/186-П з попередніми висновками у Справі та інформацію про дату, час та місяця засідання адміністративної колегії Відділення щодо прийняття рішення у Справі.
- (5) На офіційному веб-сайті АТ «Укрпошта» (<https://track.ukrposhta.ua>), відповідно до трекінгу поштових відправлень, зафіксовано інформацію, що рекомендоване поштове відправлення № 0601121711200, яким було надіслано КИРИКІВСЬКІЙ С/РАДІ копію подання від 10.03.2025 № 70-03/186-П, отримано 18.03.2025.

2. ВІДПОВІДАЧ

- (6) Відповідно до інформації, розміщеної у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, КИРИКІВСЬКА С/РАДА є юридичною особою, її місцезнаходження: *(інформація з обмеженим доступом)*, ідентифікаційний код юридичної особи *(інформація з обмеженим доступом)*, організаційно-правова форма – орган місцевого самоврядування
- (7) Відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 12.06.2020 № 723-р «Про визначення адміністративних центрів та затвердження територій територіальних громад Сумської області» селище Кириківка є адміністративним центром Кириківської селищної об'єднаної територіальної громади, до складу якої входить 6 територіальних громад: Кириківська, Вищевеселівська, Іванівська, Катанська, Рябинівська, Яблуненська територіальні громади.
- (8) Систему та гарантії місцевого самоврядування в Україні, засади організації та діяльності, правового статусу і відповідальності органів та посадових осіб місцевого самоврядування відповідно до Конституції України визначає Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні».
- (9) Відповідно до частини першої статті 10 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» сільські, селищні, міські ради є органами місцевого самоврядування, що представляють відповідні територіальні громади та здійснюють від їх імені та в їх інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, цим та іншими законами.
- (10) Відповідно до частини першої статті 16 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» органи місцевого самоврядування є юридичними особами і наділяються цим та іншими законами власними повноваженнями, в межах яких діють самостійно і несуть відповідальність за свою діяльність відповідно до закону.
- (11) Згідно з частиною першою статті 59 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» рада в межах своїх повноважень приймає нормативні та інші акти у формі рішень.
- (12) Враховуючи вищевикладене, КИРИКІВСЬКА С/РАДА є органом місцевого самоврядування та юридичною особою і наділена власними повноваженнями, в межах яких діє самостійно і несе відповідальність за свою діяльність відповідно до закону.

3. НОРМАТИВНО – ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

- (13) Відповідно до частини другої статті 2 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» місцеве самоврядування здійснюється територіальними громадами сіл, селищ, міст як безпосередньо, так і через сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи, а також через районні та обласні ради, які представляють спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ, міст.
- (14) Згідно з частиною другою статті 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.
- (15) Частиною третьою статті 24 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» передбачено, що органи місцевого самоврядування та їх посадові особи діють лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, передбачені Конституцією і законами України, та керуються у своїй діяльності Конституцією і законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, а в Автономній Республіці Крим - також нормативно-правовими актами Верховної Ради і Ради міністрів Автономної Республіки Крим, прийнятими у межах їхньої компетенції.
- (16) Відповідно до частини п'ятої статті 60 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» органи місцевого самоврядування від імені та в інтересах територіальних громад відповідно до закону здійснюють правомочності щодо володіння, користування та розпорядження об'єктами права комунальної власності, в тому числі виконують усі майнові операції, можуть передавати об'єкти права комунальної власності у постійне або тимчасове користування юридичним та фізичним особам, укладати договори в рамках державно-приватного партнерства, у тому числі концесійні договори, здавати їх в оренду, продавати і купувати, використовувати як заставу, вирішувати питання їхнього відчуження, визначати в угодах та договорах умови використання та фінансування об'єктів, що приватизуються та передаються у користування і оренду.
- (17) Діяльність суб'єктів природних монополій, зокрема, у сфері централізованого водопостачання, централізованого водовідведення регулюється Законом України «Про природні монополії».
- (18) Відповідно до абзацу другого частини першої статті 1 Закону України «Про природні монополії» природна монополія - стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).
- (19) Виконавці послуг у сфері централізованого водопостачання та водовідведення є суб'єктами природної монополії та мають ознаки монопольного (домінуючого) становища в межах відповідної території.
- (20) Відповідно до частини другої статті 4 Закону України «Про природні монополії» державний контроль за додержанням законодавства про захист економічної конкуренції у сферах природних монополій здійснюється Антимонопольним комітетом України відповідно до його компетенції.
- (21) Для забезпечення конкуренції на ринках, що перебувають у стані природної монополії держава регулює доступ суб'єктів господарювання до засобів виробництва цих товарів (послуг) шляхом гарантування вільного доступу до них із запровадженням прозорих відкритих конкурентних процедур.
- (22) Правові, економічні та організаційні відносини, пов'язані з передачею в оренду майна, що перебуває в державній та комунальній власності, а також передачею права на

експлуатацію такого майна регулюються Законом України «Про оренду державного та комунального майна».

- (23) Згідно з частиною п'ятою статті 2 Закону України «Про оренду державного та комунального майна» оренда здійснюється на основі таких принципів, зокрема: рівності та змагальності; захисту економічної конкуренції; повного, своєчасного, достовірного інформування про об'єкти оренди та порядок передачі їх в оренду; забезпечення конкурентних умов оренди та інших видів договорів.
- (24) Відповідно до частини другої статті 9 Закону України «Про оренду державного та комунального майна» забороняється передавати державне або комунальне майно в безоплатне користування або позичку.
- (25) Відповідно до частини шостої статті 2 Закону України «Про оренду державного та комунального майна» галузеві особливості оренди державного та комунального майна можуть встановлюватися виключно законами. Відносини оренди об'єктів у сферах теплопостачання, водопостачання та водовідведення, що перебувають у комунальній власності, регулюються цим Законом з урахуванням особливостей, передбачених Законом України «Про особливості передачі в оренду чи концесію об'єктів у сферах теплопостачання, водопостачання та водовідведення, що перебувають у комунальній власності».
- (26) Відповідно до пункту 2 частини другої статті 3 Закону України «Про оренду державного та комунального майна» не можуть бути об'єктами оренди об'єкти, які забезпечують виконання державою своїх функцій, забезпечують обороноздатність держави, її економічну незалежність, та об'єкти права власності Українського народу, майно, що становить матеріальну основу суверенітету України, зокрема, об'єкти інженерної інфраструктури та благоустрою міст, інших населених пунктів, включаючи мережі, споруди, устаткування, які пов'язані з постачанням споживачам води, газу, тепла, а також відведенням і очищенням стічних вод, крім випадків, передбачених законодавством.
- (27) Відповідно до преамбули Закону України «Про особливості передачі в оренду об'єктів у сферах теплопостачання, водопостачання та водовідведення, що перебувають у комунальній власності» цей Закон визначає особливості передачі в оренду об'єктів у сферах теплопостачання, водопостачання та водовідведення, що перебувають у комунальній власності, особливості оренди таких об'єктів.
- (28) Згідно з частиною першою статті 2 Закону України «Про особливості передачі в оренду об'єктів у сферах теплопостачання, водопостачання та водовідведення, що перебувають у комунальній власності» дія цього Закону поширюється на відносини, пов'язані з передачею в оренду цілісних майнових комплексів підприємств, їхніх структурних підрозділів у сферах теплопостачання, водопостачання та водовідведення, що перебувають у комунальній власності.
- (29) В той же час, Законом України «Про особливості передачі в оренду об'єктів у сферах теплопостачання, водопостачання та водовідведення, що перебувають у комунальній власності» не надається визначення терміну «цілісний майновий комплекс».
- (30) Водночас, згідно з пунктом 7 прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про оренду державного та комунального майна» у Господарському кодексі України слова «цілісний майновий комплекс» у всіх відмінках і числах замінити словами «єдиний майновий комплекс» у відповідному відмінку і числі.
- (31) Відповідно до частини третьої статті 66 Господарського кодексу України єдиний майновий комплекс підприємства визнається нерухомістю і може бути об'єктом купівлі-продажу та інших угод, на умовах і в порядку, визначених цим Кодексом та законами, прийнятими відповідно до нього.

- (32) Згідно з пунктом 6 частини першої статті 1 Закону України «Про оренду державного та комунального майна» єдиний майновий комплекс державного або комунального підприємства, його структурного підрозділу (єдиний майновий комплекс) - усі види майна, призначені для діяльності підприємства, його структурного підрозділу, будівлі, споруди, устаткування, інвентар, сировина, продукція, права вимоги, борги, а також право на торговельну марку або інші позначення та права, включаючи права на земельні ділянки.
- (33) Відповідно до частини першої статті 3 Закону України «Про особливості передачі в оренду об'єктів у сферах теплопостачання, водопостачання та водовідведення, що перебувають у комунальній власності» рішення про передачу в оренду об'єктів у сферах теплопостачання, водопостачання та водовідведення, що перебувають у комунальній власності, приймають стосовно об'єктів, що перебувають у комунальній власності територіальної громади села, селища, міста, - відповідні сільські, селищні, міські ради.
- (34) Згідно з частинами першою та другою статті 5 Закону України «Про особливості передачі в оренду об'єктів у сферах теплопостачання, водопостачання та водовідведення, що перебувають у комунальній власності» передача об'єкта у сферах теплопостачання, водопостачання та водовідведення, що перебуває у комунальній власності, в оренду здійснюється за ініціативою фізичних та юридичних осіб, які можуть бути орендарями відповідно до Закону, або виконавчих органів сільських, селищних, міських рад чи місцевих органів виконавчої влади. Заяву (подання), в якій міститься ініціатива щодо передачі об'єкта у сферах теплопостачання, водопостачання та водовідведення, що перебуває у комунальній власності, в оренду, заінтересовані особи (органи) подають відповідній раді, визначеній статтею 3 цього Закону, для розгляду на черговій сесії ради. За результатами розгляду заяви (подання) рада приймає рішення про пропозицію передачі об'єкта у сферах теплопостачання, водопостачання та водовідведення в оренду або про відмову в його передачі в оренду.
- (35) Частиною четвертою статті 5 Закону України «Про особливості передачі в оренду об'єктів у сферах теплопостачання, водопостачання та водовідведення, що перебувають у комунальній власності» передбачено, що у разі прийняття відповідною радою, визначеною статтею 3 цього Закону, рішення про пропозицію передачі в оренду об'єкта у сферах теплопостачання, водопостачання та водовідведення, що перебуває у комунальній власності, здійснюється організаційно-технічна підготовка цього об'єкта до передачі в оренду. Після завершення такої підготовки оголошується конкурс на право отримання об'єкта в оренду.
- (36) Відповідно до частини другої статті 6 Закону України «Про особливості передачі в оренду об'єктів у сферах теплопостачання, водопостачання та водовідведення, що перебувають у комунальній власності» організаційно-технічна підготовка об'єкта у сферах теплопостачання, водопостачання та водовідведення, що перебуває у комунальній власності, до передачі в оренду включає: проведення інвентаризації основних засобів і товарно-матеріальних цінностей у складі такого об'єкта; впорядкування і відновлення технічної та будівельної документації щодо такого об'єкта; визначення вартості об'єкта шляхом здійснення незалежної оцінки, при цьому видом вартості визначається ринкова вартість. Оцінка об'єкта, який передається в оренду чи концесію, здійснюється відповідно до законодавства про оцінку майна і майнових прав та професійну оціночну діяльність; виділення земельної ділянки, закріпленої за об'єктом, у натурі (на місцевості).
- (37) Згідно з частиною третьою та четвертою статті 6 Закону України «Про особливості передачі в оренду об'єктів у сферах теплопостачання, водопостачання та водовідведення, що перебувають у комунальній власності» у процесі організаційно-технічної підготовки відповідного об'єкта орган, уповноважений управляти комунальним майном, готує: інструкцію для заявників (у тому числі інформацію і

вимоги щодо порядку проведення конкурсу, розроблення та оформлення заявок, інформацію про процедурні питання); інформацію про оголошення конкурсу; проект конкурсної документації, що включає: інструкцію для претендентів (у тому числі інформацію і вимоги щодо розроблення та оформлення конкурсних пропозицій, іншу інформацію (документи) для підготовки пропозицій про виконання умов конкурсу, інформацію стосовно об'єкта оренди, що має міститися в заяві для надання згоди органу Антимонопольного комітету України на отримання об'єкта в оренду); інформацію щодо умов конкурсу; істотні умови договору оренди чи концесії. Орган, уповноважений управляти комунальним майном, погоджує умови конкурсу з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері житлово-комунального господарства.

- (38) Відповідно до частини першої статті 7 Закону України «Про особливості передачі в оренду об'єктів у сферах теплопостачання, водопостачання та водовідведення, що перебувають у комунальній власності» після завершення підготовки об'єкта у сферах теплопостачання, водопостачання та водовідведення, що перебуває у комунальній власності, до передачі в оренду відповідна рада, визначена статтею 3 цього Закону, своїм рішенням: затверджує конкурсну документацію; утворює конкурсну комісію, затверджує її склад та порядок роботи; оголошує конкурс; визначає розмір реєстраційного внеску для участі в конкурсі (у розмірі від одного до тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян).
- (39) Частиною другою статті 7 Закону України «Про особливості передачі в оренду об'єктів у сферах теплопостачання, водопостачання та водовідведення, що перебувають у комунальній власності» визначено, що оголошення конкурсу здійснюється конкурсною комісією в десятиденний строк з дня її утворення шляхом розміщення у друкованому медіа відповідної ради (за його відсутності - у місцевому друкованому медіа, визначеному такою радою), на офіційному веб-сайті центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері житлово-комунального господарства, і на веб-сайті відповідної ради (за його наявності) інформації про оголошення конкурсу, яка, зокрема, повинна містити відомості про: об'єкт, що пропонується до оренди (найменування, характеристики тощо); орган, який передає об'єкт в оренду, - відповідну раду; строк, на який об'єкт передається в оренду; строк подання заявок на участь у конкурсі; розмір реєстраційного внеску; строк, протягом якого оголошуються результати конкурсу; адресу, номери телефонів та інші контактні дані конкурсної комісії для отримання додаткової інформації; вимоги до оформлення заявок на участь у конкурсі; кваліфікаційні вимоги до претендентів.
- (40) Відповідно до частини чотирнадцятої та п'ятнадцятої статті 7 Закону України «Про особливості передачі в оренду об'єктів у сферах теплопостачання, водопостачання та водовідведення, що перебувають у комунальній власності» конкурсна комісія розглядає подані учасниками конкурсу конкурсні пропозиції, документи та матеріали з пропозиціями щодо умов оренди, визначає їх відповідність умовам конкурсу, готує висновки щодо визначення найкращих умов здійснення оренди, запропонованих учасниками конкурсу. Переможцем конкурсу визнається учасник, який запропонував найкращі умови здійснення оренди відповідно до умов конкурсу. На підставі висновків конкурсної комісії відповідна рада, визначена у статті 3 цього Закону, не пізніше ніж протягом місяця приймає рішення про переможця конкурсу, про що конкурсна комісія не пізніше ніж протягом п'яти днів з дня прийняття рішення повідомляє переможця.
- (41) Інформація про результати конкурсу, підстави визначення переможця та відхилення пропозицій інших учасників конкурсу підлягають розміщенню на веб-сайті відповідної ради (за його наявності), на офіційному веб-сайті центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері житлово-комунального господарства, наступного дня після прийняття рішення про визначення переможця конкурсу та у десятиденний строк з цього дня - опублікуванню у

друкованому медіа відповідної ради (за його відсутності - у місцевому друкованому медіа, визначеному такою радою).

- (42) Враховуючи вищевикладене, передача в оренду об'єктів у сферах теплопостачання, водопостачання та водовідведення, що перебувають у комунальній власності, здійснюється виключно на конкурсних засадах у відповідності до положень Закону України «Про особливості передачі в оренду об'єктів у сферах теплопостачання, водопостачання та водовідведення, що перебувають у комунальній власності».

4. ОБСТАВИНИ, ЯКІ СВДЧАТЬ ПРО ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ЗАХИСТ ЕКОНОМІЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ

- (43) На виконання доручення Антимонопольного комітету України від 19.08.2024 № 13-01/779 Відділенням до КИРИКІВСЬКОЇ С/РАДИ направлено вимоги про надання інформації від 29.08.2024 № 70-02/2919е та від 17.10.2024 № 70-02/3743е.
- (44) Аналізом інформації, наданої КИРИКІВСЬКОЮ С/РАДОЮ листами від 13.09.2024 № 02-38/2400 (вх. Відділення № 70-01/2303 від 16.09.2024) та від 04.11.2024 № 02-38/2956 (вх. Відділення № 70-01/2828 від 05.11.2024), Відділенням з'ясовано наступне.
- (45) ФІЗИЧНОЮ ОСОБОЮ-ПІДПРИЄМЦЕМ БАБИЧЕМ СЕРГІЄМ АНАТОЛІЙОВИЧЕМ (реєстраційний номер облікової картки платника податків (*інформація з обмеженим доступом*)) (далі - ФОП БАБИЧ С.А.) надаються комунальні послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в селі Іванівка та з централізованого водопостачання в селах Яблучне, Вищевеселе, Василівка, Мирне, селищі Кириківка Кириківської селищної об'єднаної територіальної громади.
- (46) Діючий тариф на послуги централізованого водовідведення – 14,00 грн./м³ затверджений рішенням КИРИКІВСЬКОЇ С/РАДИ від 28.11.2019 «Про затвердження тарифів на послуги централізованого водопостачання і водовідведення»; діючий тариф на послуги з централізованого водопостачання – 34,79 грн./м³ затверджений рішенням КИРИКІВСЬКОЇ С/РАДИ від 24.01.2024 «Про затвердження тарифу на послуги з централізованого водопостачання».
- (47) Рішенням виконавчого комітету КИРИКІВСЬКОЇ С/РАДИ від 30.06.2021 № 106 «Про надання згоди на передачу цілісного майнового комплексу системи водопостачання та водовідведення на відповідальне зберігання з правом користування» доручено селищному голові підписати з ФОП БАБИЧЕМ С.А. договір відповідального зберігання комунального майна з правом користування.
- (48) Згідно з укладеним Договором відповідального зберігання з правом користування від 01.07.2021 ФОП БАБИЧ С.А. отримав право користування майном (цілісним майновим комплексом системи водопостачання та водовідведення) за цільовим призначенням у якості оплати за зберігання, тобто безоплатно.
- (49) Договір набував чинності з моменту підписання і діяв до 01.07.2022.
- (50) Укладений Договір відповідального зберігання з правом користування від 01.07.2021 було затверджено рішенням КИРИКІВСЬКОЇ С/РАДИ від 14.07.2021 «Про затвердження договору укладеного селищним головою від імені Кириківської селищної ради».
- (51) Предметом Договору відповідального зберігання з правом користування від 01.07.2021 було передача-приймання на відповідальне зберігання майна, найменування якого, вартість та кількість вказувалась в Акті приймання-передачі цілісного майнового комплексу системи водопостачання та водовідведення.
- (52) Відповідно до Акту приймання-передачі цілісного майнового комплексу системи водопостачання та водовідведення від 01.07.2021 КИРИКІВСЬКА С/РАДА в особі селищного голови передала, а ФОП БАБИЧ С.А. прийняв у відповідальне зберігання з

правом користування цілісний майновий комплекс системи водопостачання та водовідведення, що перебуває у спільній власності територіальної громади сіл, селища, яке знаходиться на території Кириківської селищної ради (сmt. Кириківка – додаток № 1, с. Іванівка – додаток № 2, с. Яблучне – додаток № 3, с. Вищевеселе – додаток № 4) Великописарівського району, Сумської області.

- (53) Згідно з переліком майна, зазначеного в Додатках № 1, № 2, № 3, № 4 до Акту приймання-передачі цілісного майнового комплексу системи водопостачання та водовідведення від 01.07.2021, ФОП БАБИЧУ С.А. було безоплатно передано в користування відповідне комунальне майно, зокрема: водопроводи, башти Рожновського, артезіанські свердловини, водопровідні мережі, поверхневий водогін, каналізацію, водонапірні башти у вищевказаних населених пунктах.
- (54) В подальшому дія Договору відповідального зберігання з правом користування від 01.07.2021 продовжувалася Додатковими угодами від 01.07.2022, від 27.12.2022, від 01.01.2024, від 01.01.2025.
- (55) На вимогу Відділення від 17.10.2024 № 70-02/3743е до КИРИКІВСЬКОЇ С/РАДИ щодо надання обґрунтування укладення Договору відповідального зберігання з правом користування від 01.07.2021 саме з ФОП БАБИЧЕМ С.А. з-поміж інших суб'єктів господарювання, КИРИКІВСЬКА С/РАДА в листі від 04.11.2024 № 02-38/2956 (вх. Відділення № 70-01/2828 від 05.11.2024) пояснила: «На момент заключення договору у 2021 році з ФОП Бабич С.А. на обслуговування системи водопостачання та водовідведення з метою безперебійного постачання води населенню громади, ніякі інші суб'єкти господарювання які б виявили бажання надавати таку послугу не зверталися до селищної ради» (мовою оригіналу).
- (56) Разом з тим на вимогу Відділення від 17.10.2024 № 70-02/3743е до КИРИКІВСЬКОЇ С/РАДИ надати інформацію, чи здійснювалося протягом 2020-2024 років розміщення інформації в засобах масової інформації про намір передачі в оренду (відповідальне зберігання з правом користування, платне користування) цілісного майнового комплексу системи водопостачання та водовідведення, або окремих об'єктів цієї системи КИРИКІВСЬКА С/РАДА в листі від 04.11.2024 № 02-38/2956 (вх. Відділення № 70-01/2828 від 05.11.2024) повідомила, що «Інформація відсутня» (мовою оригіналу).
- (57) На вимогу Відділення від 17.10.2024 № 70-02/3743е до КИРИКІВСЬКОЇ С/РАДИ надати інформацію чи здійснювалося розміщення інформації про умови оренди цілісного майнового комплексу системи водопостачання та водовідведення, або окремих об'єктів цієї системи, інформації про передачу в оренду цього майна в електронній торговій системі КИРИКІВСЬКА С/РАДА листом від 04.11.2024 № 02-38/2956 (вх. Відділення № 70-01/2828 від 05.11.2024) повідомила: «Інформація про розміщення інформації про умови оренди цілісного майнового комплексу системи водопостачання та водовідведення, або окремих об'єктів цієї системи в електронній торговій системі відсутня» (мовою оригіналу).
- (58) Таким чином, КИРИКІВСЬКОЮ С/РАДОЮ не було вжито відповідних заходів з пошуку потенційних конкурентів, які б могли взяти в оренду цілісний майновий комплекс системи водопостачання та водовідведення, не забезпечено конкурсних засад при передачі комплексу ФОП БАБИЧУ С.А. у користування.
- (59) Потенційними конкурентами на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є суб'єкти господарювання, установчими документами яких передбачено провадження зазначеної діяльності, які мають відповідну матеріально-технічну базу, досвід обслуговування об'єктів у цій сфері та можливості технологічного і організаційного забезпечення відповідного виду діяльності. Також, конкурентами можуть вважатися суб'єкти господарювання, які

мають бажання взяти участь у конкурсі на право отримання цілісного майнового комплексу у сфері водопостачання та водовідведення в оренду та можуть увійти на ринок з метою надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

- (60) За наявною у Відділення інформацією, отриманою в ході дослідження, проведеного на виконання доручення Антимонопольного комітету України від 19.08.2024 № 13-01/779, в межах Сумської області послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення надають такі суб'єкти господарювання - потенційні учасники конкурсу, зокрема: *(інформація з обмеженим доступом)*.
- (61) Отже, зазначені суб'єкти господарювання могли б взяти участь у конкурсі на право отримання в оренду цілісного майнового комплексу системи водопостачання та водовідведення, що перебуває у комунальній власності Кириківської селищної об'єднаної територіальної громади.
- (62) Відповідно до рішення КИРИКІВСЬКОЇ С/РАДИ від 21.02.2025 «Про затвердження додаткової угоди до договору, укладеного з фізичною особою – підприємцем БАБИЧЕМ Сергієм Анатолійовичем» Договір відповідального зберігання з правом користування від 01.07.2021 з ФОП БАБИЧЕМ С.А. додатковою угодою від 01.01.2025 продовжений до 31.12.2025.

5. ПОЗИЦІЯ УПОВНОВАЖЕНИХ ОРГАНІВ В ОБСТАВИНАХ СПРАВИ

- (63) Міністерство розвитку громад та територій України є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику, зокрема у сфері: державної регіональної політики, розвитку місцевого самоврядування, територіальної організації влади та адміністративно-територіального устрою, житлової політики; благоустрою населених пунктів, житлово-комунального господарства, управління побутовими відходами; контролю житлово-комунального господарства.
- (64) Відповідно до покладених завдань Міністерство розвитку громад та територій України затверджує, зокрема: порядки, стандарти, норми і правила у сфері житлово - комунального господарства, житлової політики, благоустрою населених пунктів; інформує та надає роз'яснення державної політики з питань, що належать до його компетенції.
- (65) В ході виконання доручення Антимонопольного комітету України від 19.08.2024 № 13-01/779 Відділення звернулось листом від 21.10.2024 № 70-02/3854е до Антимонопольного комітету України щодо надання Міністерством розвитку громад та територій України роз'яснень положень Закону України «Про особливості передачі в оренду об'єктів у сферах теплопостачання, водопостачання та водовідведення, що перебувають у комунальній власності». Листом Антимонопольного комітету України від 15.11.2024 № 128-29.1/07-11022е до Міністерства розвитку громад та територій України направлено запит щодо надання відповідних роз'яснень.
- (66) Листом від 27.12.2024 № 24793/25/10-24 (вх. від 30.12.2024 №70-01/3462) Міністерство розвитку громад та територій України зазначило, зокрема, наступне:

«Правові, економічні та організаційні відносини, пов'язані з передачею в оренду майна, що перебуває в державній та комунальній власності, майна, що належить Автономній Республіці Крим, а також передачею права на експлуатацію такого майна, а також майнові відносини між орендодавцями та орендарями щодо господарського використання майна, що перебуває в державній та комунальній власності, майна, що належить Автономній Республіці Крим регулює Закон України «Про оренду державного та комунального майна» (далі - Закон № 157).

Галузеві особливості оренди державного та комунального майна можуть

встановлюватися виключно законами.

Відповідно до частини шостої статті 2 Закону №157 відносини оренди об'єктів у сферах теплопостачання, водопостачання та водовідведення, що перебувають у комунальній власності, регулюються цим Законом з урахуванням особливостей, передбачених Законом України «Про особливості передачі в оренду об'єктів у сферах теплопостачання, водопостачання та водовідведення, що перебувають у комунальній власності» (далі - Закон № 2624).

Сфера дії Закону № 2624 поширюється на відносини пов'язані з передачею в оренду цілісних майнових комплексів підприємств, їхніх структурних підрозділів у сферах теплопостачання, водопостачання та водовідведення, що перебувають у комунальній власності, а також господарським використанням об'єктів оренди відповідно до цього Закону.

Механізм передачі в оренду державного та комунального майна, включаючи особливості передачі його в оренду відповідно до положень Закону № 157-IX визначено Порядком передачі в оренду державного та комунального майна (далі - Порядок передачі майна в оренду), затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 03 червня 2020 р. №483 «Деякі питання оренди державного та комунального майна».

Так, відповідно до частини першої статті 3 Закону № 157-IX, зокрема об'єктами оренди є:

- єдині майнові комплекси підприємств, їхніх відокремлених структурних підрозділів*
- нерухоме майно (будівлі, споруди, приміщення, а також їх окремі частини);*
- інше окреме та індивідуально визначене майно;*
- майно, що не увійшло до статутного (складеного) капіталу господарських товариств, створених у процесі приватизації (корпоратизації) тощо.*

При цьому варто зазначити, що абзацом сімнадцятим пункту 2 частини другої статті 3 Закону № 157-IX визначено, що не можуть бути об'єктами оренди об'єкти інженерної інфраструктури та благоустрою міст, інших населених пунктів, включаючи мережі, споруди, устаткування, які пов'язані з постачанням споживачам води, газу, тепла, а також відведенням і очищенням стічних вод, крім випадків, передбачених законодавством.

Згідно з частиною першою статті 3 Закону № 2624 передача в оренду об'єктів у сфері теплопостачання, водопостачання та водовідведення, що перебувають у комунальній власності, здійснюється органами місцевого самоврядування, відповідно до вимог цього Закону, шляхом проведення конкурсу.

Конкурс на право отримання в оренду об'єктів у сферах теплопостачання, водопостачання та водовідведення передбачає, зокрема, підготовку інформації про оголошення конкурсу, проекту конкурсної документації, інформації щодо умов конкурсу, погодження умов конкурсу з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері житлово-комунального господарства, утворення конкурсної комісії, розміщення оголошення у друкованому медіа відповідної ради, прийняття заяв від претендентів, розгляд конкурсних пропозицій конкурсною комісією, процедури визначення переможця тощо.

Орган, уповноважений управляти комунальним майном, погоджує умови конкурсу з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері житлово-комунального господарства.

Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері житлово-комунального господарства, зобов'язаний погодити умови конкурсу або надати письмову вмотивовану відмову протягом десяти

календарних днів. Відмова в такому погодженні можлива лише з мотивів невідповідності умов конкурсу вимогам законодавства.

Мінінфраструктури відповідно до покладених на нього завдань погоджує в межах повноважень, передбачених законом, умови конкурсу на передачу в оренду об'єктів у сферах водо-, теплопостачання та водовідведення, що перебувають у комунальній власності (абзац сьомий підпункту 42 пункту четвертого Положення про Міністерство розвитку громад та територій України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.06.2015 № 460 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 17.12.2022 №1400).

У разі погодження Мінінфраструктури умов конкурсу, орган уповноважений управляти комунальним майном, відповідно до статті 7 Закону 2624-УІ, забезпечує проведення конкурсу на право отримання в оренду об'єктів у сферах теплопостачання, водопостачання та водовідведення» (мовою оригіналу).

- (67) Таким чином, відповідно до інформації, наданої Міністерством розвитку громад та територій України, діючим законодавством України визначено, що передача в оренду об'єктів у сфері водопостачання та водовідведення, що перебувають у комунальній власності, здійснюється виключно за результатами проведення конкурсу.

6. НЕГАТИВНИЙ ВПЛИВ НА КОНКУРЕНЦІЮ

- (68) Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» економічна конкуренція (конкуренція) - змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку.
- (69) Згідно з частиною першою статті 2 Закону України «Про захист економічної конкуренції» цим Законом регулюються відносини органів державної влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю із суб'єктами господарювання; суб'єктів господарювання з іншими суб'єктами господарювання, із споживачами, іншими юридичними та фізичними особами у зв'язку з економічною конкуренцією.
- (70) Відповідно до частини другої статті 2 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкти господарювання, органи влади, органи місцевого самоврядування, а також органи адміністративно-господарського управління та контролю зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.
- (71) Отже, органи місцевого самоврядування повинні здійснювати заходи щодо сприяння та розвитку конкурентного середовища на ринках.
- (72) Частиною першою статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що державна політика у сфері розвитку економічної конкуренції та обмеження монополізму в господарській діяльності, здійснення заходів щодо демонополізації економіки, фінансової, матеріально-технічної, інформаційної, консультативної та іншої підтримки суб'єктів господарювання, які сприяють розвитку конкуренції, здійснюється органами державної влади, органами місцевого самоврядування та органами адміністративно-господарського управління та контролю.
- (73) Згідно з частиною другою статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції», органи місцевого самоврядування зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.

- (74) Проведення конкурсу з оренди цілісного майнового комплексу у сфері водопостачання та водовідведення стимулюватиме розвиток конкурентного середовища, а також сприятиме підвищенню рівня якості послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (75) Застосування принципів конкуренції, як вирішального фактору розвитку ринкової економіки для органів виконавчої влади і місцевого самоврядування полягає у встановленні прозорих процедур проведення конкурсів, тендерів, з залученням якомога більшого кола учасників.
- (76) Заохочення конкуренції як вирішального фактору розвитку ринкової економіки є завданням державної конкурентної політики загалом. На виконання цього завдання мають бути спрямовані дії та рішення всіх органів державної влади, органів місцевого самоврядування та всіх державних установ.
- (77) Недопущення конкуренції полягає у негативному впливі на потенційну конкуренцію, внаслідок чого вона не може стати реальною конкуренцією.
- (78) Враховуючи, що змагання між суб'єктами господарювання є головною ознакою конкуренції, то непроведення конкурсу з оренди цілісного майнового комплексу у сфері водопостачання та водовідведення, перешкоджає доступу до такого змагання всіх потенційних учасників ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що може призвести до недопущення конкуренції при вході на цей ринок.
- (79) Ринок послуг з централізованого водопостачання перебуває у стані природної монополії тому виконання органами місцевого самоврядування зобов'язання щодо сприяння розвитку конкуренції здійснюється шляхом створення відповідних умов, в тому числі завдяки проведенню відкритої конкурентної процедури - конкурсу.
- (80) Основною метою проведення конкурсу на право отримання в оренду об'єктів у сфері водопостачання є розвиток конкуренції та вибір на конкурсних засадах виконавців послуг, які спроможні забезпечувати належну якість обслуговування споживачів, що сприяє підвищенню якості наданих послуг на ринку.
- (81) Бездіяльність КИРИКІВСЬКОЇ С/РАДИ у вигляді непроведення конкурсу з передачі в оренду цілісного майнового комплексу системи водопостачання та водовідведення, що перебуває у комунальній власності Кириківської селищної об'єднаної територіальної громади у відповідності до Закону України «Про особливості передачі в оренду об'єктів у сферах тепlopостачання, водопостачання та водовідведення, що перебувають у комунальній власності» могла обмежити право інших учасників ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення - потенційних конкурентів у змаганні за отримання права здійснювати господарську діяльність із надання вказаних послуг на зазначеній території, та відповідно, доступу на цей ринок на конкурентних засадах.

7. КВАЛІФІКАЦІЯ ДІЙ ОРГАНУ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

- (82) Згідно зі статтею 144 Конституції України органи місцевого самоврядування в межах повноважень, визначених законом, приймають рішення, які є обов'язковими до виконання на відповідній території.
- (83) Одним із принципів, на основі яких здійснюється місцеве самоврядування в Україні відповідно статті 4 Закону, є законність.
- (84) Відповідно до положень частини третьої статті 18 Господарського кодексу України органам державної влади та органам місцевого самоврядування, їх посадовим особам забороняється приймати акти та вчиняти дії, які усувають конкуренцію або необґрунтовано сприяють окремим конкурентам у підприємницькій діяльності, чи запроваджують обмеження на ринку, не передбачене законодавством.

- (85) Частиною першою статті 25 Господарського кодексу України визначено, що держава підтримує конкуренцію як змагання між суб'єктами господарювання, що забезпечує завдяки їх власним досягненням здобуття ними певних економічних переваг, внаслідок чого споживачі та суб'єкти господарювання отримують можливість вибору необхідного товару і при цьому окремі суб'єкти господарювання не визначають умов реалізації товару на ринку.
- (86) Згідно з частиною третьою статті 25 Господарського кодексу України уповноважені органи державної влади і органи місцевого самоврядування повинні здійснювати аналіз стану ринку і рівня конкуренції на ньому і вживати передбачених законом заходів щодо упорядкування конкуренції суб'єктів господарювання.
- (87) Відповідно до частини першої статті 40 Господарського кодексу України державний контроль за дотриманням антимонопольно-конкурентного законодавства, захист інтересів підприємців та споживачів від його порушень здійснюються Антимонопольним комітетом України відповідно до його повноважень, визначених законом.
- (88) Відповідно до частини першої статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» державна політика у сфері розвитку економічної конкуренції та обмеження монополізму в господарській діяльності, здійснення заходів щодо демонополізації економіки, фінансової, матеріально-технічної, інформаційної, консультативної та іншої підтримки суб'єктів господарювання, які сприяють розвитку конкуренції, здійснюється органами державної влади, органами місцевого самоврядування та органами адміністративно-господарського управління та контролю.
- (89) Отже, дія Закону України «Про захист економічної конкуренції» поширюється на діяльність КИРИКІВСЬКОЇ С/РАДИ з реалізації державної політики у сфері розвитку економічної конкуренції та обмеження монополізму, здійснення заходів, які сприяють розвитку конкуренції.
- (90) Частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю є прийняття будь-яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов тощо), надання письмових чи усних вказівок, укладення угод або будь-які інші дії чи бездіяльність органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю (колегіального органу чи посадової особи), які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.
- (91) Відповідно до частини третьої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» вчинення антиконкурентних дій органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.
- (92) Згідно з пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» антиконкурентні дії органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.

8. ЗАПЕРЕЧЕННЯ ВІДПОВІДАЧА

- (93) КИРИКІВСЬКОЮ С/РАДОЮ не надано пояснень та заперечень на подання з попередніми висновками у справі № 5/03-5-25, направлене Відділенням листом від 11.03.2025 № 70-02/1519е.

9. ОСТАТОЧНІ ВИСНОВКИ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ ВІДДІЛЕННЯ

(94) Таким чином, доказами, зібраними у Справі, доведено, що КИРИКІВСЬКА С/РАДА, непровівши конкурс на право отримання в оренду цілісного майнового комплексу з водопостачання та водовідведення, який знаходиться у комунальній власності Кириківської селищної об'єднаної територіальної громади, та забезпечує надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в селі Іванівка та з централізованого водопостачання в селах Яблучне, Вищевеселе, Василівка, Мирне, селищі Кириківка Кириківської селищної об'єднаної територіальної громади, вчинила порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбачене пунктом 3 статті 50, частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, які можуть призвести до недопущення конкуренції на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

Ураховуючи викладене, керуючись статтями 7, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтею 48 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 №32-р, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (із змінами), пунктом 4 розділу VIII Порядку розгляду Антимонопольним комітетом України та його територіальними відділеннями заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 № 5, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299 (із змінами), адміністративна колегія Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати бездіяльність КИРИКІВСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ РАДИ (ідентифікаційний код юридичної особи (*інформація з обмеженим доступом*), місцезнаходження: (*інформація з обмеженим доступом*), яка полягає у непроведенні конкурсу на право отримання в оренду цілісного майнового комплексу з водопостачання та водовідведення, який знаходиться у комунальній власності Кириківської селищної об'єднаної територіальної громади, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 3 статті 50, частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, які можуть призвести до недопущення конкуренції на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

2. Зобов'язати КИРИКІВСЬКУ СЕЛИЩНУ РАДУ (ідентифікаційний код юридичної особи (*інформація з обмеженим доступом*) у тримісячний термін з дня отримання рішення припинити порушення, зазначене у пункті 1 резолютивної частини цього рішення, про що повідомити Східне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України з наданням копій підтверджуючих документів.

Відповідно до частини першої статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення може бути оскаржене до господарського суду у двомісячний строк з дня його одержання.

Головуючий колегії

Владислав РУМ'ЯНЦЕВ